

Kungl. Maj:ts tal

på rikssalen vid riksdagens öppnande den 11 januari 1923.

Svenska män och kvinnor, valda ombud för Sveriges folk!

Jag hälsar Eder alla välkomna att fullfölja det värv, vartill nationens förtroende kallat Eder.

Ännu ett år längre bakom oss ligga världskrigets fasor och fördelser. Men det världens återuppbyggande i en försonlig samverkans anda, som mänsklighetens gemensamma välfärd kräver, skåda vi ännu blott i tvekande ansatser. Fastmera vittna den senaste tidens händelser om en ökad splittring, som kan medföra ödesdiga följder.

Att Nationernas förbund synes rycka fram till att anlitas även då det gäller efterkrigsproblemen är å andra sidan ett löftesrikt tidens tecken. Sveriges inval i förbundsrådet blir under dessa förhållanden än mer betydelsefullt och förenat med större ansvar. Jag är förvissad, att vårt folk endräktigt vill i dessa nya uppgifter för sin del låta sig ledas av de grundtankar om fred och folkförsoning på Rättens grund, som måste besjåla förbundet, så sant det vill leva och gå framåt.

Sveriges förhållande till främmande makter är gott. Förhandlingar pågå med Spanien om avslutande av en ny handelstraktat och äro inledda med Finland angående traktatmässig reglering av de båda ländernas sjöfartsförbindelser.

Vårt näringsliv har, ehuru en ljusning är påtaglig, ännu icke återhämtat sig. Starkt kännbara för vår statshushållning äro verkningarna härav. Statsregleringsarbetets svårigheter hava varit stora men genom en stark beskränning av anslagskraven har Jag kunnat undvika att ifrågasätta någon ökning av skattebördan. Jag nödgas likväl föreslå Eder att för statsregleringen taga statens samtliga rusdrycksinkomster i

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 1 saml.

anspråk. Förslag komma att föreläggas Eder om höjning av malt-skatten och däremot svarande sänkning av omsättnings- och utskänkningsskatten.

I den viktiga frågan om lagstadgad reglering av arbetstiden kommer Jag att begära Eder medverkan till fortsatt provisorisk lagstiftning.

Ehuru arbetslösheten avsevärt minskats och betydande besparingar finnas å förut beviljat anslag, har Jag funnit försiktigheten bjuda att även nu i budgeten beräkna medel för arbetslöshetens bekämpande. Vid årsskiftet har avgivits förslag till lag om offentlig arbetsförmedling och om statsbidrag till arbetslöshetskassor, men om förslaget kan föranleda framställning till årets riksdag är ännu ovisst.

Även i år föreslår Jag, att medel må få disponeras ur rusdrycksmedelsfonden för lån till bostadsbyggande.

Förhoppningarna att kunna för 1923 års riksdag framlägga förslag rörande försvarsväsendets omorganisation kunna tyvärr icke infrias. Försvarsrevisionens arbete är icke avslutat. Anslagen till försvarsväsendet har Jag därför även denna gång beräknat under förutsättning att nu gällande provisorium bibehålles.

Jag behjärtar livligt angelägenheten av att nya jordbruk kunna bildas. Betydande medel äskar Jag sålunda för egnahemslåneverksamheten, och till fortsatt kolonisation begär Jag likaledes Eder medverkan. Jordkommissionens förslag till åtgärder för bildande av nya jordbruk är föremål för vederbörande myndigheters granskning. Inom jordbruksdepartementet har utarbetats förslag till lag om åborätt, äsyftande att skapa betryggande upplåtelseform för kronojord. Jag har däröver infortrat lagrådets yttrande.

I syfte att trygga en gagnelig skogshushållning kommer Jag att förelägga Eder förslag angående reformerad skogslagstiftning.

Jämte det Jag beslutat att låta verkställa en överarbetning av föreliggande förslag till lag om delning av jord å landet äskar Jag av Eder anslag för utredning angående ett för jordförhållandena i Kopparbergs län lämpat skiftesväsen.

Jag kommer vidare att förelägga Eder förslag om jämkningar i hyreslagstiftningen till bättre skydd för hyresgäst. Förslag till lagar om förvärvande och förlust av medborgarrätt, om kvinnors tillträde till statstjänst samt om ersättning för kommunala förtroendeuppdrag komma att för årets riksdag framläggas. Förslag till omorganisation av polisväsendet är utarbetat och utställt till vederbörandes hörande.

Förslag om åtgärder mot den fara för folkmoralen, som hotar genom tilltagande olaga införsel till riket av rusdrycker, komma att föreläggas Eder.

Förslag till lag om sparbanker förelades riksdagen sistlidet år, men vann ej bifall. Omsorgen om den stora del av landets sparmedel, som förvaltas av dessa banker, föranleder Mig att även för årets riksdag framlägga förslag i ärendet.

Nedkallande Guds välsignelse över Eder och Edrå arbeten förklarar Jag detta lagtima riksmöte öppnat och förbliver Eder med all kunglig nåd och ynnest städse välbevågen.
